

Govor potpredsjednika Hrvatskoga sabora i izaslanika predsjednika Hrvatskoga sabora akademika Željka Reinera na Godišnjoj konferenciji Savjeta mladih s temom: „Mladi kao odgovorni i ključni dionici u lokalnoj zajednici: mladi kao važan partner i prioritet RH“

Hrvatski sabor, 19. ožujka 2019.

Poštivani predsjedniče Vlade,
Uvaženi ministri, državne tajnice, predstavnici lokalnih zajednica,
Poštovana predsjednice Savjeta za mlade,
Dragi gosti, članovi Savjeta mladih,

čast mi je i zadovoljstvo da vas mogu pozdraviti danas na Godišnjoj konferenciji Savjeta mladih u ime predsjednika Hrvatskoga sabora, svih zastupnika i u svoje osobno ime te vam zaželjeti konstruktivnu i zanimljivu raspravu o temi značajnoj za sve nas, za čitavo društvo – uključenost mladih u lokalnu zajednicu.

Ako lokalnu zajednicu shvatimo kao više ili manje homogenu društvenu skupinu, u donošenju političkih odluka valja početi od određivanja lokalnih ciljeva i interesa. Ti bi ciljevi i interesi u većoj ili manjoj mjeri trebali odražavati ciljeve i interese svih pojedinaca ali i društvenih skupina. Temeljno pitanje svake politike je ponuda rješenja za aktualne probleme te u konačnici donošenje odluka o njihovom rješenju. No osnovni element u ljudskom, svakodnevnom procjenjivanju i odlučivanju je – emocija. Na prvi pogled upravo suprotno od onoga na čemu počiva politika – na raciju i činjenicama. Znači li to da bi se mladi uključeni u politiku svoje zajednice trebali lišiti emocija? Apsolutno ne! Baš suprotno.

Upravo u tome je čar prožimanja mladenačkih ideja i stavova, dapače zanosa i strasti sa stvarnošću odgovornih racionalnih politika koje moraju voditi računa o mnogim čimbenicima. Svježina mladosti itekako može napraviti promjenu u lokalnoj zajednici, samo je potrebno zainteresirati mlade ljude i osigurati im uvjete za rad.

Politika prema mladima se kao instrument javne politike prvenstveno razvijala unutar Vijeća Europe. Taj je proces kulminirao donošenjem Europske povelje o

sudjelovanju mladih u životu općina i regija. Već iz samog naziva ove međunarodne konvencije može se vidjeti da je za stvaranje i provedbu lokalne politike prema mladima ključno sudjelovanje mladih. Poveljom se utvrđuje kako uključenost u demokratski život lokalne zajednice nije samo glasovanje ili kandidiranje na izborima, iako su i to vrlo važni elementi.

Vlasti moraju surađivati s mladima kao ravnopravnima, izbjegavajući hijerarhijske odnose koji stavljaju mlade u podređeni položaj. Mladi ljudi ne smiju biti tretirani kao ranjiva skupina kojoj je potrebna zaštita odraslih, odnosno starijih koji smatraju da znaju što je najbolje za mlade. Lokalne i regionalne vlasti, koje su ionako najbliže mladim ljudima, imaju vrlo važnu ulogu u promicanju uključenosti mladih u rad zajednice.

Međutim, cilj uključenosti mladih u rad lokalne zajednice nije isključivo posvećen njihovoj pripremi za budućnost i vremenu kada će kao odgovorni odrasli ljudi donositi odluke. Vrlo je važno da mladi ljudi budu uključeni u donošenje odluka upravo u tom mladenačkom dobu. Podupiranjem uključenosti mladih u rad lokalne zajednice daje im šansu da se bave ne samo pitanjima koja su za njih važna u tom razdoblju njihova života, već i izazovima modernog društva u cjelini.

No, kakva je zapravo situacija u Hrvatskoj?

Od ukupnog biračkog tijela, samo oko polovica birača izlazi na izbore. Dakle, samo polovica građana vjeruje da može utjecati na politiku Hrvatske, dok druga polovica svojevoljno odustaje od takve mogućnosti. Kada su u pitanju europski izbori, situacija je još alarmantnija: na izbore izlazi tek oko 25% birača.

Kako možemo promijeniti ovakvu poražavajuću sliku nezainteresiranosti birača za politiku svoje zemlje? Informiranjem i obrazovanjem.

Zbog manjka informiranosti i političkog obrazovanja hrvatski građanin sve teže prati i sve teže razumije brze promjene koje se događaju u međunarodnoj politici. UN, EU, Vijeće Europske unije, Vijeće Europe, Europsko vijeće – na žalost nerazumljivi su pojmovi velikom broju građana, odnosno oni za njih znaju ali ne znaju točno koja im je uloga, moć i kakav utjecaj te organizacije

mogu imati na njihov život. Ponekad im se čini da su one negdje daleko i da se to njih ne tiče, što je potpuno netočno.

Ono što se danas puno brže razvija od našeg osobnog rasta i spoznaje zacijelo su nove tehnologije i novi mediji. U novije vrijeme svjedoci smo promjena uloge medija masovne komunikacije u društvu gdje odnosi s javnošću sve više zamjenjuju istraživačko novinarstvo, a populizam sve više zamjenjuje demokraciju.

Možda će nekima zvučati preoštro ako zaključim da živimo u doba duboke intelektualne i kulturne depresije, vrijednosne krize, doba u kojem se građane svakodnevno uvjerava da je sve crno, da nikada nije bilo lošije nego danas, da osobito mladi nemaju nikakve perspektive. A stanje ni u kojem slučaju nije takvo na što upućuju i objektivni podaci. No, tko mari za podatke kada se javnosti mogu bolje „prodati“ negativističke floskule. Anti-intelektualna i antikulturalna klima temeljena na površnosti određuju ovu epohu, usprkos enormnom razvitku tehnologije masovnih medija i novim medijima. Ovi mediji sve snažnije oblikuju javno mišljenje, no istodobno sužuju prostor kritičkog promišljanja. Informacije su trenutačno dostupne na globalnoj razini, ali u pravilu u „instant“ obliku. Ljudi, pogotovo mladi, gotovo isključivo informacije dobivaju iz naslova. Mnogi niti ne pročitaju onih nekoliko rečenica koje slijede na portalima ili drugim medijskim oblicima, a kamo li da se potrudu doznati nešto više o određenoj temi iz različitih kuteva gledanja. Caruje površnost, pojednostavljenje i „lako probavljive“ kratke informacije upitne točnosti. Ako se za dan-dva pokažu kao potpuno netočne, na to više nitko niti ne obraća pozornost jer su se u međuvremenu pojavile neke druge bombastične „instant“ informacije. Živimo u doba kad i lažne vijesti utječu na naš svakodnevni život više no ikada ranije, doba koje su neki nazvali, oprostite mi što rabim engleski izraz „post-truth society“. Bilo je za očekivati da će se razvitkom informatičko-komunikacijske tehnologije razvijati i novinarska profesija, odnosno struka. To se, međutim, nije dogodilo i danas imamo paradoksalnu situaciju da tehnološka osnova novinarske profesije dovodi do odumiranja profesije kao takve.

Mediji masovne komunikacije sve manje informiraju, a sve više povlađuju auditoriju. Mediji, temeljeni isključivo na tržišnim postulatima, ne pružaju javnosti nove dobro provjerene informacije, već isključivo informacije koje ta

javnost želi i očekuje. Činjenice prestaju biti činjenice i postaju alternativne činjenice. U tom smislu citirao bih kanadskog filozofa i teoretičara komunikacija Marshalla McLuhana: "Prvo mi oblikujemo naša oruđa, a kasnije naša oruđa oblikuju nas."

Hoće li doista demokratsko odlučivanje zamijeniti demagogija, populizam, manipulacija javnim mišljenjem, iza kojih stoje interesi tek nekolicine pojedinaca ili uskih interesnih skupina, a ne javnosti, odnosno društva? Uvijek se trebate pitati i tko financira te pojedince, interesne skupine i stranke, pa će vam mnogo toga odmah postati jasnije. Kako je jedno od obilježja mladosti i kritiziranje, zavodljivost takvih osoba, interesnih skupina pa i stranaka koje kritiziraju sve postojeće, lako vas može privući. Međutim, svaka kritika, zahtijeva da onaj koji kritizira obvezatno predloži odmah i neko bolje rješenje, ali takvo koje je realno ostvarivo. Ne floskule, lijepe riječi i potpuno neostvarive, a ponekad i besmislene, upravo ridikulozne zamisli. No to se u pravilu ne događa. Stoga se uvijek zapitajte nudi li netko tko kritizira nešto bolje ili se samo radi o podilaženju nezadovoljstvu ljudi nekom pojavom, odnosno običnom populizmu. Iako se čini da takav populistički pristup ima sve više pristaša, iskreno se nadam da se on neće previše proširiti i da, pogotovo mladi, neće „nasjesti“ na to.

Štoviše, uvjeren sam da neće jer vi mladi imate ono nešto što pripada samo vama i samo sada: energiju, svježinu, i vrlo važnu osobinu - buntovništvo, bez kojega promjene nisu moguće. Stoga budite i kritični i emotivni, propitkujte svojim „zašto“ svako „zato“, čitajte, učite, uspoređujte, nemojte prihvaćati sve što vam se servira „zdravo za gotovo“ već tražite podatke, argumente i ono najvažnije - rješenja problema, a naša je obveza da vas u tome podržavamo, potičemo i promatramo kako sazrijevate u društveno odgovorne pojedince i kreatore svoje današnjice i budućnosti.

Hvala na pozornosti.